

SPIS TREŚCI

Żenia Klimakin	
PRZEDMOWA	12
JEDEN DZIEŃ BLIŻEJ DO NASZEGO ZWYCIĘSTWA dzienniki 	
Wołodymyr Wakutenko	
NIE PRZERAŻA MNIE WŁASNA ŚMIERĆ	17
Serhij Żadan	
NAD MIASTEM POWIEWAJĄ NASZE FLAGI	25
Kateryna Michalicyna	
MAMO, WSTAWAJ, WOJNA	53
Bohdana Romancowa	
DZIENNIK NADZIEI	59
Anastasija Łewkowa	
MA SIĘ WRAŻENIE, ŻE Z CIAŁA ULATUJE ŻYCIE	73
Artem Czapaj	
TU NIE MA PODNIOŚLYCH SŁÓW	81
Artem Czech	
SZCZERA NIENAWIŚĆ TO STRASZNA RZECZ	93

Jurij Wynnyczuk	
LAS PRZYJMUJE MNIE ZE ZDZIWIENIEM	101
Łarysa Denysenko	
ŻYCIE, BO ŻYĆ TRZEBA	107
Iryna Sławinska	
DŁUGA LISTA, OD KTÓREJ BOLI SERCE	125
Petro Jacenko	
UZNAŁEM TO ZA NIELOGICZNE	135
Iryna Cityk	
NIEZNOŚNY BÓL TYCH CZARNYCH DNI	151
Anatolij Dnistrowyj	
ZNÓW SPOJRZEĆ W GWIAZDY	155
Ołena Pawłowa	
„JAK SIĘ MASZ?” OZNACZA „KOCHAM CIĘ”	169

PRAWDZIWE SPRAWY I PRAWDZIWE SŁOWA | eseje |

Wołodymyr Rafiejenko	
NOCNE ŚWIATEŁKO	187
Pawło Kazarin	
JESTEŚMY NAJWAŻNIEJSZYM KRAJEM ŚWIATA	197
Lubko Deresz	
KOKOSOWY POSMAK EPIFANII	203
Ostap Stywyski	
MOCNE SŁOWA	211
Sofija Andruchowycz	
DO WOJNY BYŁAM PISARKĄ	217
Andrij Lubka	
BEZSILNOŚĆ	223

Iryna Cityk	
WYJĄTKOWO ZIMNA WIOSNA	227
Maksym Bepatow	
LUTY-MARZEC 2022. LWÓW. WOJNA	233
Iryna Wikyrczak	
PIĘCDZIESIĄT DNI BEZ GŁOSU	241
Kateryna Babkina	
TO NIE MOGĘ BYĆ JA	245
Julia Ilucha	
CHARKÓW. OSOBISTE KRONIKI WOJNY	259
Wiktoria Amelina	
DEOKUPACJA PRZYSZŁOŚCI ALBO NIENAPISANY TEKST NA FESTIWAL W NJU-JORKU	265
Ksenia Charczenko	
BRAMA DO NOWEGO ŻYCIA	275
Jurij Andruchowycz	
PO BUCZY	279
Ołeksandr Myched	
ZIELONE MIASTO	285

TU JUŻ NIE MA CZASU | wiersze |

Lina Kostenko	
KRWIĄ MALOWANE WOJNY AKWARELE	
„Które to starcie, runda która?”	295
„I śmierć, i rozpacz. Strasznie, krwawo”	296
„Podkrada się nieszczęście, niestyszalne kroki”	296
„Noc była groźna, mrok za oknem czarny”	297
„Zmierzcie Rosji temperaturę”	297
„Zakwitną chyba lada dzień morele”	298

„Mało kto przedtem myślał o honorze”	298
„Dosyć oracji i ersatzów racji”	299
„Od podłożonych min się u nas ginie”	299
„Wszystkie maski opadły, nadzy są wszyscy królowie”	300
„Wrócili ludzie – nie ma ścian wokół”	300
Kateryna Kałytko	
KOCHAĆ W CZASIE WOJNY TO...	
„Nigdy już nie będzie cicho i ciemno”	303
„Nawet mi się nie śnili”	305
„Kochać w czasie wojny to”	306
„Rano sobie wyobrażam, jak świeże leje po rakietach”	307
„Czym jest pamięć kobieca w czasach wielkiej wojny?”	308
Katechizm	309
„Ojcze nasz”	312
Serhij Żadan	
MOWA JEST SILNIEJSZA NIŻ STRACH	
„Podobni do ślimaków ludzie czekają na wieczór”	317
„Może właśnie teraz trzeba zacząć”	318
„Śnieg w dłoni stopnieje pomału”	319
Hałyna Kruk	
POZWÓL MI PORANKU	
„Prawda jest po twojej stronie, ale to twoja najciemniejsza strona”	323
„nie wystarczy mi dla was słów na ten ból”	324
Stypa	324
„Wyjdziemy z tego odmienieni, wyjdziemy. wyj”	326
„przechodziła to z wami wszystkimi”	326
Z Europą w tle	328

Natalia Tkaczyk	
LUDZIE LUTOWI	
„kobietę która błędzisz wśród drutów z duszą spętana”	331
„Młody Bóg stoi pod wiśnią, co kwitnąć w tym roku nie chciała”	332
„w najdłuższą w roku noc za przyczyną księżyca”	333
„wszyscyśmy teraz ludzie lutowi – znużeni i bezlitośni”	333
„ja to trawa z nóg padam chcę jak najdalej stąd pędzić”	334
Kateryna Michalicyna	
ŻYJĘ NA WOJNIE	
„żyję na wojnie”	337
(podwójne imię ptaka)	338
Pawło Korobczuk	
BĘDĘ	
„nie mogę mówić nie chcę mówić”	341
„kiedy skończy się wojna będę malować obrazy”	342
„Jestem sierżantem osiemdziesiątej brygady”	343
„to mogło się zdarzyć tobie mnie lub komuś”	344
„kiedy przyjdzie wiosna i zrobi się ciepło”	345
Marjana Sawka	
MIĘDZY DŁOŃMI	
„wszystko na mnie jest przedwojenne”	347
„Pisałyśmy razem wiersze”	348
„Śpij, jaskóteczko, spokojnym śpij snem”	349
„No i po co jak ryba na piasku się miotasz?”	350
„Synu Marii, miej w pogardzie rady”	351
„Ojcze nasz, Ty, co widzisz to wszystko”	352

Iryna Szuwałowa	
TAK STRASZNIE TAK CZERWONO	
Świeczka	355
Wasył Machno	
WYBUCH ICH OKRYŁ SKRZYDŁEM BIAŁYM	
Z Mariupola	359
Tren	361
Finał orkiestrowej partytury	362
Do Rosjan	363
Julija Musakowska	
CICHO, SERCE MOJE	
„Patrzyli na nagie, rozdarte ciało mojej ojczyzny”	367
„Widzisz wszystko właśnie tu, pośród czarnego dymu”	368
„Kto powiedział, że słowa teraz nie mają wartości?”	369
„Każda wiadomość o śmierci”	371
„Ciasno na świecie, gdy człowiek co krok mordercę mija”	372
Ołena Stepanenko	
POTEM ZNIKNĄŁ CZAS	
„jak bardzo wtedy byłeś lisicą i kuną”	375
„Wszyscy jesteśmy teraz dziką różą, Julio”	377
„najpierw w sklepie nie było”	378
Ija Kiwa	
MÓJ DOM TO WOJNA	
„osiem lat mówić: w moim domu jest wojna”	381
Ołeksandr Irwanec	
OD ŚMIERCI KU ŻYCIU	
„Wołam z miasta rozprutego rakietami”	383
„Dzicz z północy wdarła się przez granicę”	384
Znowu Wania (Poemat)	385

Ołeś Ilczenko	
DŹWIĘKI CZASEM STAJĄ SIĘ POTĘŻNE	
„nieruchoma zimna wiosna”	391
Haśka Szyjan	
SŁUCHAM	
„Wcześniej”	395
„Odkąd zaczęła się wojna”	399
Ołeh Kocarew	
A POTEM ŚWIAT SIĘ WYWRÓCIŁ	
Fundamenty się ruszają	405
Kwiecień	406
Świat bukszpan	407
Anatolij Dnistrowyj	
TO SIĘ STAŁO NIE NA ZAWSZE	
„miesiąc czekaliśmy na wojnę”	411
„za horyzontem znowu kanonada”	412
„chłopcu śnią się pojazdy opancerzone”	412
„moje ubranie już nigdy nie będzie takie”	412
„czy jest na tamtym świecie artyleria”	413
„brudne marcowe śniegi”	413
„w zimnym lesie nie ma nikogo”	414
Pawło Wyszebaba	
NIE PISZ MI O WOJNIE ANI SŁOWA	
„Donbaskich miast syreny przeciągły dźwięk nie zbudzi”	417
Do córki	418
Kateryna Babkina	
DOPÓKI TO WSZYSTKO TRWA	
„Nie pytaj, co u mnie, o inne pytanie poproszę”	421